

LUKÁŠ MATOUŠEK

SONETY

SONNETS

(2011)

pro violoncello a klavír

for cello and piano

- Violoncello -

Tyto noty je **DOVOLENO** kopírovat.
It is **ALLOWED** to make copies of this music.
Es ist **ERLAUBEN** diese Noten zu kopieren.
Est-il **POSSIBLE** de faire des copies de cette musique.

Violoncello

Památce Jiřího Hejdy (1895 - 1985)

SONETY

pro violoncello a klavír

(2011)

Lukáš Matoušek

(*1943)

I. Sonet

Impetuoso espressivo $\text{♩} = 112$

3

5

7

9

12 *ff* *ppp* *pp* *pizz*

16 *arco*

23 *mp* *mf* *f*

26

29

33 *pizz* *arco*
pp subito *pp* *cresc. poco a poco*

37 *f*

41 *Pausa ca 3"*

II. Sonet

L'istesso tempo

47 *mp*

52

56 *ff*

60 *flag.* *pp*

67 *(d=d)* *(nat.)* *f*

73

76 *flag.* *pp*

81

91 *Pf* *Vcl* *ff* *pizz* *pp*

94 *arco* *ff* *pizz* *pp*

98 *arco* *ff* *Pf* *Vcl* *ff*

109 *pp* *ff* *pp*

113 *ff* *pp* Pausa ca 4"

III. Sonet

Drammaticamente ♩ = 112

116 *p* *molto* *ff* *pp*

119 *ff* *pp* *ff*

123 *pp* *mp espr.* *nervosamente sul D* *mf*

127 *pizz* *arco* *mp* *p*

131 *pizz*
mp

136 *drammaticamente*
ff

138
mp espr. *pp subito* *ff*

141
p *ff*

sul D
144
mp espr. *p*

147
f

152
f *mp* 5[♭]

156
5[♭] 6 3 *mf espr.* 5[♭]

160 *rit.* Pausa ca 5"

IV. Sonet

Doloroso $\bullet = 100$

162

mp espr.

165

sempre espr.

168

p

170

p

174

p

179

pp

185

p

191

p

203 Vcl

p

207

p cantabile

211

217 *mf espr.* *p* *mp*

223 *sostenuto* *accelerando* *a tempo* *mp* *mf* *f*

227 Pausa ca 3"

V. Sonet

Espressivo $\text{♩} = 112$

229 *f* *sostenuto* *mp* *a tempo* *mf*

233 *f* *pesante* *a tempo* *3* *rit.*

236 *f* *ben ritmico* ($\text{♩} = \text{♩}$) *p*

239 *f* *p*

243 *f* *p* *f*

247

252 *mf* 3

256 *f* *f* *sim.*

260 *p*

265 3

270 *mp* *mf* Pausa ca 3"

VI. Sonet

Misteriosamente $\text{♩} = 92$

274 *Pf* *p* *mp* *Vcl*

280 *mf* *mp*

284 *p espr.*

289

293

297

mp *mp* *p*

302

f espr.

307

mp

312

p cantabile

318

p cantabile

Pausa ca 3"

VII. Sonet

Tranquillo spianato (*quasi un ricordo distante*) $\text{♩} = 48$

324

p cantabile

331

337

mf

343

p

351

p

358 *Vcl*

p *p* 3 3 5 [♭] 3 3

363

pizz mp *pizz* *pizz* *pp* *arco* Pausa ca 4" *I.v.*

VIII. Sonet

Moderato espressivo ♩ = 112

369 *arco*

mp 3 3 5 [♭] 3 3

372

p espr. 3 3

375

mf

378

pizz *pizz* (*pizz*) *arco* *pp* *arco* *I.v.* *p*

384

pizz *arco* *mp* *mp*

388

mp

391

mp 5 3

394

3

399

405

pizz

arco

3

Pausa ca 3"

IX. Sonet

Misterioso emimmaticamente $\text{♩} = 112$

412

p

418

arco

ff

424

pizz

p

429

435

arco 3

ff

pizz

arco

p

mp

pizz

mp

442

p

448

pizz

arco

3

Sonety vznikly v roce 2011 zkrácením skladby Věnc sonetů, kterou jsem napsal v roce 1996 a znovu se k ní vrátil v roce 2000, kdy jsem jí výrazně přepracoval. V hudební formě jsem vyšel z formy básnické. Také charakter i vzájemné vztahy „tematických“ okruhů jednotlivých sonetů se snaží reflektovat básnickou formu sonetu (dvě čtyřverší v rýmu ‚abba-abba‘ a dvě trojverší v rýmu ‚cde-cde‘). Dávám přednost kompletní skladbě Věnc sonetů před touto zkrácenou verzí, i když jsem si vědom, že z praktických důvodů (délka skladby) bude asi častěji provozována právě tato zkrácená verze.

Věnc sonetů je básnická forma, která sdružuje 15 sonetů vytvořených ve vzájemném kruhovém propojení. Poslední verš prvního sonetu je shodný s prvním veršem druhého sonetu. Poslední verš druhého sonetu je shodný s prvním veršem třetího sonetu atd. Poslední verš čtrnáctého (posledního) sonetu je shodný s prvním veršem prvního sonetu. Tím se uzavře kruh čtrnácti sonetů. První verše všech sonetů jsou sdruženy do samostatného sonetu (tzv. „věncového“), který je myšlenkovým kadlubem celého věnce sonetů.

JUDr. Jiří Hejda (25. 2. 1895 – 25.4.1985), jehož památce je moje skladba věnována, byl významný novinář a národohospodář předválečného Československa. Po komunistickém puči v únoru 1948 se stal nepohodlným komunistickému režimu. To co následovalo nejlépe vyjádřil Jiří Hejda sám: „*V prosinci roku 1949, těsně před vánoci, jsem byl zatčen, v červnu 1950 odsouzen k doživotnímu žaláři v procesu s Dr. Miladou Horákovou, načež jsem prošel Ruzyní, Pankrácí, Mírovem, Leopoldovem a Valdicemi, abych v květnu 1962 ve stáří 67 let byl propuštěn „na podmínku“. V červenci roku 1968 jsem byl rozsudkem Nejvyššího soudu v celém rozsahu sprostěn viny a rozsudek Státního soudu z roku 1950 prohlášen za hrubé porušení práva a spravedlnosti. To jsou tedy holá fakta. Těch dvanáct a půl roku, které jsem nevinně proseděl v kriminálech nic ovšem nemohlo odčinit. A ty byly zlé... Za těchto podmínek vznikaly sonety. Vznikaly – nebyly však napsány. Protože mít tužku a papír na cele znamenalo korekci, tj. ještě horší hladovění a spánek na holé zemi bez přikrývek a bez podhlavníku v nevytopené světnici. V zoufalství smutku samoty, kdy mnozí spáchali sebevraždu, jsem se odhodlal básnit... Bez tužky a papíru bylo nutno spolehnout se jen na vlastní paměť.“*

Jiří Hejda během svého věznění vytvořil bez jakékoli možnosti zápisu a mnoho let byl nucen udržet v paměti 10 Věnců sonetů, což je přes 2000 veršů.

Skladbu Věnc Sonetů poprvé provedli 4.12.1996 Jitka Vlašánková a Luděk Šabaka (Praha, festival Třídění), přepracovanou verzí 20.6.2000 Jiří Bárta a Jaromír Klepáč (Praha, 492. Úterek Umělecké besedy). V roce 2002 ji nahráli pro Český rozhlas v Praze Jiří Bárta a Jaromír Klepáč a pro CD v roce 2010 (*přílohové CD pro knihu Jiřího Hejdy: Sonety, LM 0001*) Petr Nouzovský a Daniel Wiesner.

Vysvětlivky:

♯ = o 1/4 tónu výš

♯♯ = o 3/4 tónu výš

♭ = o 1/4 tónu níž

♭♭ = o 3/4 tónu níž

≡ ... = diminuendo perendosi

Durata ca 19 minut